Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Podstawy konserwacji zabytków , PG_00200188		
Kierunek studiów	Archeologia (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2027/2028
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	2	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	3	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Arkadiusz Koperkiewicz	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	18.0	50

Cel przedmiotu	Zapoznanie studenta z podstawowymi problemami konserwacji zabytków archeologicznych. Przekazanie podstawowej wiedzy teoretycznej z zakresu konserwacji zabytków. Przegląd metod i środków stosowanych w archeologii polowej i pracowniach konserwacji. Pierwsza pomoc dla zabytków narażonych na zniszczenie w trakcie badań, eksploracji i transportu.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[ARCHL3_W06] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu najważniejsze teorie, metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa	Zna i rozumie w podstawowym stopniu najważniejsze metody i narzędzia związane z konserwacją zabytków archeologicznych stosowane w archeologii polowej oraz pracowniach konserwacji.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_K02] Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych	Wykazuje gotowość do praktycznego zastosowania nabytej wiedzy teoretycznej w zakresie podstawowych zasad zabezpieczania zabytków archeologicznej oraz korzystania z konsultacji i pomocy eksperckiej.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_U02] Potrafi dobierać i stosować metody oraz narzędzia właściwe dla pracy archeologa, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, do rozwiązywania typowych oraz wybranych bardziej złożonych problemów z zakresu archeologii	Potrafi poprawnie identyfikować właściwe metody i narzędzia związane z konserwacją zabytków archeologicznych oraz wyszukiwać stosowną literaturę na ten temat.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu

Przedstawienie podstawowych zagadnień dotyczących charakterystyki podstawowych kategorii materiałów i zabytków archeologicznych, czynników niszczących i mechanizmów destrukcji, podstawowych metod zabezpieczenia zabytków:

Wprowadzeni do konserwacji zabytków archeologicznych i ogólne zasady postępowania z zabytkiem in situ.

Zabezpieczanie i konserwacja zabytków ceramicznych
Zabezpieczenie i konserwacja zabytków wykonanych z bursztynu
Zabezpieczenia i konserwacja zabytków wykonanych ze szkła
Zabezpieczenie i konserwacja zabytków wykonanych z surowców organicznych (tkaniny, skóra, kości)
Zabezpieczenie i konserwacja zabytków wykonanych z drewna
Zabezpieczenie i konserwacja zabytków wykonanych z metali kolorowych
Zabezpieczenie i konserwacja zabytków wykonanych z żelaza
Problemy konserwacji reliktów architektury na stanowisku archeologicznym
Sposoby przechowywania i ekspozycji zabytków oraz zasady urządzenia pracowni konserwacji

Wymagania wstępne i dodatkowe

Wiadomości ogólne z chemii z zakresu szkoły średniej.

Wiadomości z zakresu szeroko pojętej kultury materialnej.

Umiejętność identyfikacji materiałowej zabytków, podstawowe informacje z zakresu chemii.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
test/ egzamin	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	**Babiński L. (red.)** **1999 *Drewno archeologiczne. Badania i konserwacja*. Sympozjum Biskupin – Wenecja, 22-24 czerwca 1999, Biskupin.** **Dowman E.A.,** **1970 *Conserwation in Field Archaeolgy*, London.** **Kieferling G.** **2003 Kilka uwag konserwacji zabytków ceramicznych, MA XXXIV, s. 171-175.** **Kieferling G.** **2006 Konserwacja żelaznych zabytków archeologicznych, MA, XXXVI, s. 245-250.** **Kobyliński Z. (red.)** **1998 Pierwsza pomoc dla zabytków archeologicznych, Warszawa.** **Kwiatkowska K.** **2002 *Wybrane metody konserwacji bursztynu*, IX Seminarium – Amberif 2002. Bursztyn w sztuce i przetwórstwie współczesnym. Konserwacja zabytków z bursztynu, Gdańsk – Warszawa, s. 18-21.** **Krause J.** **1979 *Badania nad usuwaniem produktów korozji z powierzchni zabytkowych obiektów żelaznych*, Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków, ser. B, nr 57, Warszawa.** **Kołyszko M.** **2012 Konserwacja monet i medali, Warszawa** **Krause J.** **1989 Zastosowanie taniny do stabilizacji procesów korozyjnych w zabytkowych obiektach żelaznych o minimalnym stopniuzachowania rdzenia metalicznego, część 1, AUNC, Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo XIV, Nauki Humanistyczno-Społeczne, z.189, 1989, s.143 -164.** **Sękowski J.,** **2008 Konserwacja broni białej, Warszawa.**

		Sękowscy A. i S. **1986 ABC klejów i klejenia, I. W. Nasza Księgarnia", Warszawa.** **Strobin J,** **2011 Konserwacja i wykonanie repliki naszyjnika, [w:] Srebrny naszyjnik z katorgami i krzyżowatą zawieszką z Dziekanowic, red. Wrzesiński J, Wyrwa A, Dziekanowice-Lednica, s. 139-181** **Ślesiński W.,** **1995 *Konserwacja zabytków sztuki, t. 3, Rzemiosło Artystyczne*, Warszawa.** **Tajchman J.,** **2005 *Konserwacja ruin historycznych. Uwagi o metodzie*, Ochrona Zabytków nr 4, s. 27-46.** **Tomaszewska - Szewczyk A.** **2011 Konserwacja metali, Profilaktyka, [w:] Zabytki kamienne i metalowe, ich niszczenie i konserwacja profilaktyczna, red. W. Domasłowski, Toruń.**

	Uzupełniająca lista lektur	**Biborski M.,** **1999 *Konserwacja skarbu monet rzymskich z Nietuliska Małego, gm. Kunów, woj. Kieleckie.* [w:] Notae numismaticae. Zapiski numizmatyczne, T.III/IV, Kraków, 1999, pp. 205** **Drążkowska A., Grupa M.,** **1996 *Uwagi o konserwacji przedmiotów znalezionych w grobach oficerów polskich w Katyniu i Charkowie* [w:] Zbrodnia nie ukarana. Katyń-Twer-Charków, s. 78-91, Warszawa.** **Kołyszko M.** **2012 Konserwacja monet i medali, Warszawa** **Krause J.** **1989 Zastosowanie taniny do stabilizacji procesów korozyjnych w zabytkowych obiektach żelaznych o minimalnym stopniu zachowania rdzenia metalicznego, część 1, AUNC, Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo XIV, Nauki Humanistyczno-Społeczne, z.189, 1989, s.143-164.** **1995 *Sarkofagi cynowe. Problematyka technologiczna, warsztatowa i konserwatorska*, Toruń.** **Safarzyński S., Weker W.,** **2010 Wprowadzenie do sztuki konserwacji metalu, Warszawa.** **Vadrickienė L.;** **2002 *Konserwacja zabytków archeologicznych pochodzących z kompleksu stanowisk w Kernavé* [w:] Kernavė – litewska Troja. Katalog wystawy ze zbiorów Państwowego Muzeum-Rezeratu Archeologii i Historii w Kernave, Litwa, Warszawa, s. 79-92.** **Watkinson D.E, Neal V.,** **1998 *First aid for finds*, London.**
	Adresy eZasobów	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	**Co to jest ceramika, jakie są czynniki destrukcyjne, jak przebiega proces oczyszczania i konserwacji ?** **Czym jest bursztyn i jakie są objawy jego niszczenia ?** **Co to jest szereg napięciowy metali, zestaw podstawowe pierwiastki o własnościach metalicznych ?** **Wymień kilka preparatów do impregnacji/konsolidacji/zabezpieczania zabytków archeologicznych ?** **Jaki jest mechanizm korozji miedzi i jej stopów?** **Jaki jest mechanizm korozji miedzi i jej stopów ?** **Żelazo archeologiczne - czynniki niszczące, pierwsza pomoc in situ i proces konserwacji** **Co to jest mokre drewno archeologiczne, charakterystyka zniszczeń i sposoby zabezpiecaznia ?**
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.